

Gedragscode voor faire handelsrelaties tussen aanbieders en kopers in de agro-voedingsketen

2016-2017 Jaarverslag

De representatieve organisaties van de agro-voedingsketen hebben samen het initiatief genomen om een gedragscode op te stellen en te onderschrijven ter ondersteuning van faire relaties tussen aanbieders en kopers. De gedragscode werd formeel ondertekend door de partners op 20 mei 2010. Op 10 juni 2014 werd een aangepaste versie ondertekend om deze in lijn te brengen met de Europese gedragscode, het zogenaamde Supply Chain Initiative.

De gedragscode voorziet dat er jaarlijks op generieke wijze, zonder vermelding van individuele namen, verslag wordt uitgebracht op basis van de input van de betrokken sectororganisaties. Het volgende verslag geeft een overzicht van de toepassing van deze code tijdens de periode van juli 2016 tot december 2017. Om de rapportering gelijk te schakelen met deze van het Europese Supply Chain Initiative slaat dit verslag dus op een periode van 18 maanden.

Dit verslag is opgesplitst in de volgende thema's:

- Toetredingen
- Geschillenbeslechting
- Bijsturingen

1. Toetredingen

De aanbevelingen van de gedragscode worden bindend door individuele toetreding van de operatoren.

Ingevolge de erkenning in juni 2014 van de gelijkwaardigheid van de Belgische gedragscode met het Europese Supply Chain Initiative verlopen de toetredingen tot beide niveau's bovendien gelijktijdig.

- Kleine en middelgrote ondernemingen die toetreden tot het Belgisch systeem treden hiermee automatisch ook toe tot het Europese systeem. Het toetredingsformulier, de gehanteerde definitie voor KMO's en de volledige tekst van de Belgische code zijn ter beschikking op de website www.supplychaininitiative.be.¹
- Grote ondernemingen treden toe via de registratie op het Europese Supply Chain Initiative². Deze ondernemingen worden hierdoor ook automatisch ondertekenaar van de Belgische code.

¹ <http://supplychaininitiative.be/definitie-kmo/>

² <http://supplychaininitiative.eu/pt-pt/sign-up-our-initiative>

In de loop van het werkingsjaar zijn geen nieuwe toetredingen genoteerd. Het totaal aantal toetredingen blijft dus op 261 ondernemingen waarvan

- 42 bedrijven uit de diervoedersector (BFA)
- 203 bedrijven uit de voedingsindustrie (Fevia en BABM)
- 16 bedrijven van de distributiesector (COMEOS)

De lijsten van toegetreden bedrijven zijn beschikbaar op de websites van deze sectororganisaties, via de website van de Belgische code goede handelspraktijken³ en ook op de website van de European Supply Chain Initiative⁴.

Voor de organisaties ABS, Boerenbond, FWA, UNIZO en UCM geldt de handtekening van de voorzitter voor alle leden. Het aantal operatoren, vertegenwoordigd door deze organisaties, die beroep kunnen doen op de geschillenbeslechting van de gedragscode wordt hierdoor substantieel verhoogd en verleent aan de gedragscode een zeer breed draagvlak.

2. Geschillenbeslechting

De gedragscode, zoals aangepast op 10 juni 2014, voorziet procedures voor individuele en voor geaggregeerde geschillen.

2.1. Individuele geschillen

Bedrijven, die gebruik wensen te maken van de procedure voor individuele geschillen, worden uitgenodigd om redelijkerwijs al het nodige te doen om eerst hun toevlucht te nemen tot de gemakkelijkste, snelste en goedkoopste procedures om hun geschillen op te lossen. De aanklager mag de methode kiezen voor de geschillenbeslechting. De volgende methodes, in opgaande volgorde van complexiteit, traagheid en kost, kunnen overwogen worden:

- Commerciële onderhandeling
- Contractuele opties
- Interne geschillenbeslechting
- Bemiddeling/arbitrage die de toestemming van beide partijen vereisen
- “Jurisdictionele” methodes.

Het Europese Supply Chain Initiative organiseert elk jaar tijdens de maanden september en oktober een enquête over de naleving van de geschillenregeling. De resultaten van de Belgische operatoren worden verwerkt en gebundeld in het jaarlijks verslag over de werking en evolutie van het Supply Chain Initiative. Het meest recente verslag dateert van januari 2017 en is beschikbaar op de website het Europese Supply Chain Initiative⁵.

³ <http://supplychaininitiative.be/nl/toetredingen/>

⁴ <http://www.supplychaininitiative.eu/companies-covered-belgian-code-conduct>

⁵ http://supplychaininitiative.eu/sites/default/files/annual_report_sci_2016_02_finale.pdf

2.2. Geaggregeerde geschillen

De leden van de partner-organisaties die de gedragscode hebben ondertekend kunnen geschillen uit hun dagelijkse praktijk die een inbreuk vormen op de principes van de gedragscode aanhangig maken bij de verantwoordelijke van hun beroepsorganisatie.

De verantwoordelijke van elk van de beroepsorganisaties kan het comité verzoeken om een geschil over een inbreuk op de principes die meerdere van hun leden treft te analyseren. Het comité volgt in haar evaluatie het basisprincipe “pas toe of leg uit” (comply or explain). “Pas toe of leg uit” betekent dat zowel aanbieders als kopers in hun “verklaring van faire relaties tussen aanbieders en kopers” afwijkingen kunnen voorzien op de aanbevelingen van deze code mits toelichting van hun beleid ter zake.

Volgende “geaggregeerde” geschillen zijn aan bod gekomen tijdens het werkingsjaar 2016-2017:

- Commerciële onderhandelingen naar aanleiding van de integratie van twee winkelketens

Naar aanleiding van een brief van twee organisaties van het ketenoverleg waarin twijfels werden geuit over de verenigbaarheid met de gedragscode van de eis van een inkoopvoordeel met terugwerkende kracht, vond op initiatief van de voorzitter van het ketenoverleg een bilaterale ontmoeting plaats tussen de partijen. De stuurgroep van het ketenoverleg werd geïnformeerd over deze gesprekken, maar wenste niet tussen te komen zolang dit bilateraal overleg loopt.

Deze gesprekken verliepen in een constructieve sfeer, maar werden na enige tijd afgesloten bij gebreke aan concrete gegevens over eventuele inbreuken op de code. Er kon tussen de partijen geen akkoord gevonden worden over de aanstelling van een onafhankelijk bemiddelaar volgens de procedure van de gedragscode voor oplossing van geschillen.

- Platform voor uitwisseling van productspecificaties

Ingevolge de vraag over de hoogte van de bijdrage aangerekend aan leveranciers voor gebruik van een onlineplatform voor aanlevering van productspecificaties werd voorgesteld om via een werkgroep met experts van de industrie en de retail de mogelijkheden te onderzoeken voor harmonisatie en optimalisatie van de systemen voor inzameling van productspecificaties voor private label producten. *De leden van COMEOS begrijpen de vraag om te streven naar meer harmonisatie. Echter, wegens contractuele verplichtingen en internationale instructies op groepsniveau hebben de meeste retailers geen manoeuvreerruimte om deze oefening aan te vatten. Slechts 1 retailer kan dergelijke oefening aanvatten, maar dat lijkt weinig zinvol.*

- Vrijgave van verpakkingen.

Het is steeds de gewoonte geweest dat de opdrachtgever/afnemer van een private label product de verantwoordelijkheid draagt van de bestelde verpakkingen. Op het terrein ontstaat echter commerciële druk om het risico voor de resthoeveelheden te verschuiven van de afnemer naar de aanbieder indien de stocks van verpakkingen om of één andere reden niet opgebruikt worden. De vraag wordt gesteld of dergelijke verschuiving van de risico's conform is met de aanbevelingen van de gedragscode. *De Comeos-leden signaleren dat de verantwoordelijkheid voor de verpakkingen van private labels contractueel bepaald en afgesproken is met de leveranciers die toestemming moeten vragen aan de afnemer voor herdruk of bestelling van verpakkingen. Maar in de praktijk doen sommige leveranciers van private labels dat toch op eigen initiatief omdat de aankoop van grote hoeveelheden vaak goedkoper is. In deze gevallen respecteren de leveranciers de contractuele afspraken niet en kunnen de afnemers bijgevolg niet verantwoordelijk gesteld worden voor eventuele overschotten. Als er zich in de praktijk evenwel een probleem voordoet, dan staat de betrokken retailer doorgaans open voor het zoeken naar een gepaste oplossing. In de mate dat de retailers de contractueel afgesproken bepalingen respecteren, lijkt er volgens Comeos dus geen inbreuk te zijn op de principes van de gedragscode.*

3. Bijsturingen

De nodige stappen werden genomen door de partnerorganisaties van het Belgisch ketenoverleg voor versterking van de gedragscode vanuit hun bezorgdheid over de economische leefbaarheid voor alle operatoren in de keten:

- Verfijning van de geschillenprocedure

De escalatieprocedure voor behandeling van geschillen werd verfijnd in een bijkomende tekst zonder inhoudelijke afwijking van de gedragscode zelf.

- Oprichting van het governance comité

Het governance comité is een sub-comité binnen het ketenoverleg, dat de opvolging verzekert van de gedragscode voor faire handelsrelaties. Op 30 november 2017 vond de eerste vergadering plaats van het nieuw opgerichte governance comité. Het comité bestaat uit vertegenwoordigers van de organisaties die de gedragscode hebben ondertekend. Het waakt over de toepassing van de code, doet voorstellen tot bijsturing, beoordeelt de ontvankelijkheid van de ingediende klachten, ontwikkelt en bewaakt de procedures van de geschillenregeling en behandelt groepsklachten over inbreuken op de code.

- Aanduiding van een externe, onafhankelijke voorzitter voor het governance comité.

Er is bovendien een onafhankelijke voorzitter aangesteld voor het governance comité. Hij leidt de discussies in goede banen en waakt over de overeengekomen geschillenprocedure en het principe van 'comply or explain'. Bedrijven die afwijken op de aanbevelingen van de gedragscode moeten hun beleid ter zake toelichten. Indien een geschil dat op sectorniveau wordt aangekaart zo niet opgelost zou geraken, kan het governance comité de partijen aanbevelen om een erkende bemiddelaar aan te stellen om een bemiddelingsprocedure te starten (de kosten van deze bemiddeling zijn ten laste van de partijen).

Er is beslist om toe te werken naar voorjaar 2018, wanneer een informatievergadering voor alle stakeholders zal plaatsvinden over de gedragscode in de agro-voedingsketen, de werking van het nog nieuwe governance comité, de mogelijkheden die bedrijven hebben om zelf werk te maken van faire handelsrelaties en hoe ze kunnen omgaan met inbreuken op de code.

6 februari 2018